

Miksi tehdä vesienpalautusta?

Soita on ojitettu Suomessa noin 4,6 miljoonaa hehtaaria metsänkasvatusta varten. Myös ojittamattomina säilyneet suot ovat voineet kuivua viereisten ojitusten seurauksena ja soiden luonnontila heikentyä. Kun vesi virtaa oja pitkin suon ohi, suon luontainen valuma-alue muuttuu ja etenkin suon reuna-alueet kuivuvat.

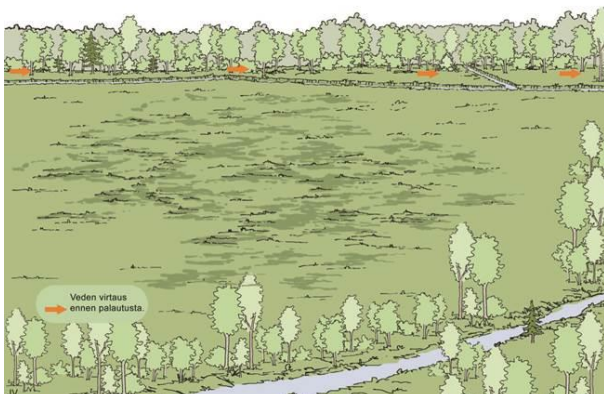
Soiden luontoarvoja palautetaan erilaisilla ennallistamismenetelmillä. Vesienpalautuksessa ohjataan johdeojalla ojittamattomalle suolle aiemmin virranneet vedet takaisin luontaiseen reittiinsä yläpuoliselta valuma-alueelta. Johdeoja suunnitellaan sopivaan kohtaan riittävän pituiseksi, jolloin metsämaalle ei aiheudu vettymishaittaa.

Millaisille kohteille vesienpalautus sopii?

Vesienpalautus sopii kohteille, joilla on laskua metsämaalta suon suuntaan. Vesienpalautuksen mahdollisuus arvioidaan aina tarkemmin tapauskohtaisesti.

Onko vesienpalautukseen saatavilla rahoitusta?

Vesienpalautukseen yksityismailla voi saada rahoitusta esimerkiksi Metsätalouden kannustejärjestelmästä (METKA) osana luonnonhoito- tai suometsän hoitohanketta.

Ennen: Vesi virtaa suon ohi oja pitkin kuivattaen suon reunaa ja rimpia.

Vesienpalautuksen hyödyt

Luonto - Auttaa suoelinympäristöjen palautumista kohti luonnon tilaa ja hyödyttää märillä soilla viihtyviä lajeja.

Vesiensuojelu – Vähentää valuma-alueen maankäytön aiheuttamaa kuormitusta jokiin ja järviin.

Tulvasuojelu – Pidättää vettä valuma-alueella ja auttaa tasaamaan tulvahuippuja luonnonmukaisesti.

Ilmasto - Estää turpeen hajoamista ja mahdollistaa turpeen kertymisen. Mahdollistaa siten suon pysymisen pitkäaikaisena hiilivarastona.

Talous – Mahdollistaa ennallistamisen ja puunkasvatuksen yhteensovittamisen sekä toimii kustannustehokkaana keinona vesiensuojelun parantamiseen.

Lisätietoja

Metsään.fi - Kysy lisää vesienpalautuksesta metsänomistajien ja metsäalan toimijoiden maksuttomasta asiointipalvelusta

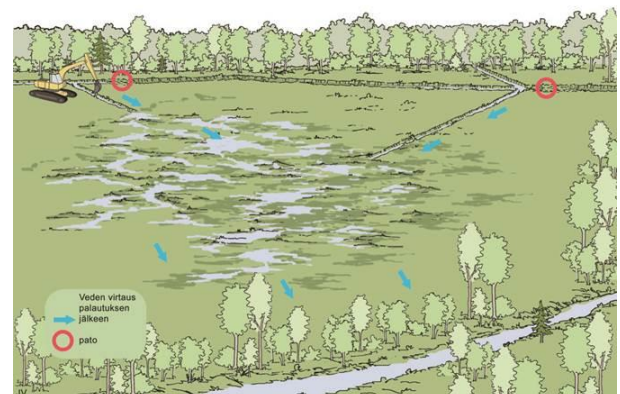
Vesien palauttaminen suojeleusoille –hanke
<https://tapio.fi/projektit/vesien-palauttaminen-suojeleusoille/>

Metsänhoidon suositukset - Vedenpalautus suolle

<https://metsanhoidonsuosituksset.fi/fi/toimenpiteet/vedenpalautus-suolle>

Helmi-elinympäristöohjelma

<https://ym.fi/helmi>

Jälkeen: Vesi ohjautuu suolle ja jatkaa pintavaluntana suon läpi.

Vesienpalautuskohteiden kartoittaminen

Mitä kartoituksessa tehdään?

Vesienpalautuskohteita kartoitetaan vuosittain valtion suojelusoiden läheisyydessä. Kartoitettavat kohteet ovat ympäröivien ojitusten seurauksena kuivuneita suojelusuon osia, joille pyritään palauttamaan vettä ympäröiviltä alueilta.

Kartoituksessa arvioidaan vesienpalautuksen toteuttamiskelpoisuus ja suunnitellaan alustavasti vesienohjauksen toteutus. Maastossa mitataan maanpinnan kaltevuutta ja arvioidaan johdeojien sopiva sijainti ja pituus sekä tarkastellaan vesien nykyisiä virtausreittejä.

Maastomittauksilla varmistetaan, että toimenpide voidaan toteuttaa ilman vettymishaittaa metsätalousmaalle. Varsinainen toteutukseen vienti sovitaan aina erikseen osallisten maanomistajien ja Metsähallituksen kanssa.

Kartoitukseen osallistuminen

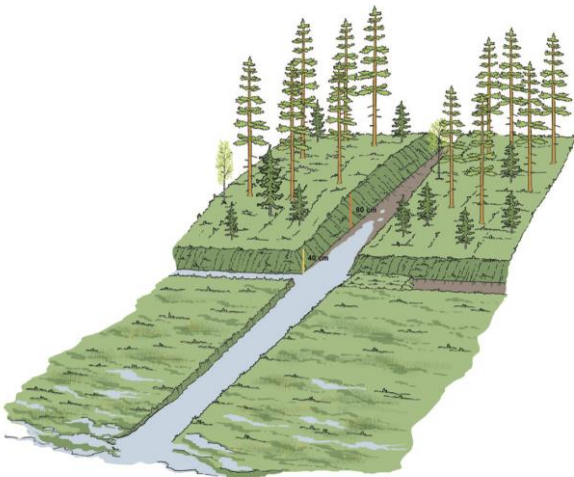
Maanomistajia kannustetaan osallistumaan mukaan maastokäyntiin. Maastossa voidaan keskustella esimerkiksi maanomistajan tavoitteista soiden reunametsien käytölle ja kuivatustarpeille.

Vesienpalautuksen kokonaisuutta voi olla mielekästä miettiä suojelualan rajausta laajemmalle, jos suojelusoiden reuna-alueet ovat heikkokasvuista kitu- tai joutomaata.

Hankkeen toteuttajat

Maastotyöt toteuttaa Tapio Oy osana Vesien palauttaminen suojelusuonille –hanketta. Maastossa voi olla mukana myös Metsähallituksen Luontopalvelujen suunnittelija tai Suomen metsäkeskuksen asiantuntija.

Hanketta rahoittaa ympäristöministeriö osana Helmi-elinympäristöohjelmaa. Helmi-ohjelman tavoitteena on vahvistaa luonnon monimuotoisuutta ja elinympäristöjen tilaa muun muassa ennallistamalla soita.

Vesienpalautusten kartoituksissa varmistetaan riittävä lasku suolle metsämaan rajalta.

